

nosti do zamítnutí zmateční stížnosti soudem první stolice podle § 2 zákona č. 3/1878 ř. z.

(Rozh. ze dne 16. září 1935, Zm I 1011/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl stížnost F. M-ové do usnesení krajského soudu v České Lípě ze dne 1. srpna 1935, jímž byla zmateční stížnost E. M. do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 7. června 1935 zamítnuta, a zaslal spisy vrchnímu soudu k rozhodnutí o odvolání.

Důvody:

Zmateční stížnost a odvolání ohlásil proti shora uvedenému rozsudku obhájce obžalovaného dne 7. června 1935 a zažádal zároveň o opis rozsudku, který mu byl doručen dne 20. června 1935. Dne 28. června 1935 došlo ke krajskému soudu v České Lípě provedení zmateční stížnosti samotným obžalovaným sepsané a podepsané. Toto provedení bylo 18. července 1935 vráceno stěžovateli k podpisu obhájcem a bylo, podepsané obhájcem, opětně podáno dne 20. července 1935, tedy včas. Přes to zamítl krajský soud v České Lípě zmateční stížnost jako opožděnou v odpor vzatým usnesením.

Stížnost proti tomuto usnesení podala manželka obžalovaného, nikoliv obžalovaný sám. Podle § 282 tr. ř. jsou oprávněni určití příbuzní obžalovaného a jeho manželka vznést zmateční stížnost, avšak oprávnění toto, úplně výjimečné, týká se pouze vznesení zmateční stížnosti, nikoli jiných opravných prostředků (Lohsing, Oester. Strafprozessrecht, II. vydání, str. 646). Nebyla tudíž manželka obžalovaného oprávněna vznést tuto stížnost a bylo ji proto zamítnouti.

Čís. 5365.

Jde o případ podle poslední věty odst. 3 § 8 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., spočívá-li po provedení důkazu pravdy rozdíl mezi stíhaným závadným tvrzením a tím, co bylo dokázáno, jen v tom, zda urážlivý útok směřoval proti určitému stavu vůbec, či jen proti jeho valné části.

(Rozh. ze dne 17. září 1935, Zm I 592/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 29. března 1935, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 2, 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Důvody:

Zprošťující nálezný opírá se především o závěr nalézacího soudu, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy, při němž nalézací soud vychází z úvahy, že v zažalovaném článku byl soukromý žalobce viněn, že v jeho

orgánu, totiž v periodickém tiskopise »S. H.«, jehož je odpovědným redaktorem, byl uveřejněn útok na učitelstvo, jak je v zažalovaném článku reprodukován, a že v čísle 48. »S. H.« ze dne 25. listopadu 1932 byl takový útok skutečně uveřejněn.

Jediná výtká, kterou zmateční stížnost soukromého žalobce v pravdě uplatňuje s hlediska zmatku čís. 9 b), § 281 tr. ř., vrcholí v tom, že stíhaný článek viní soukromého žalobce, že v periodickém tiskopise jím redigovaném byl uveřejněn všeobecný útok proti učitelstvu vůbec, kdežto úvodní článek »S. H.«, jehož se napadený rozsudek v příčině důkazu pravdy dovolává, útočí jen proti části učitelstva, pokud se týče byrokracie vůbec. Stížnost tedy uplatňuje, že to, co kmetský soud v příčině důkazu pravdy zjistil, se nekryje s obsahem stíhaného obvinění, a že proto soud první stolice pochybil, pokud měl za to, že důkaz pravdy se podařil.

Leč stížnost je na scestí. Že se útoky na učitele, jak jsou v zažalovaném článku reprodukovány, kryjí věcně, ba doslova s útoky obsaženými v úvodním článku »S. H.«, stížnost ani nepopírá. Spor je jen o to, proti komu skutečný a reprodukováný útok směřuje, a zda případný rozdíl ohledně této otázky má význam pro rozhodnutí o důkazu pravdy. Tu poukazuje napadený rozsudek zcela správně k tomu, že článek ve »S. H.« uveřejněný mluví sice jen o části učitelstva, že však tomu nelze rozumět jinak, než že jde o valnou část učitelstva, zvláště když hned první odstavec onoho článku praví, »že valná část veřejných zaměstnanců v této zkoušce (snížení jejich platů) propadá naprosto«, že tudíž jde o takovou část, která netvoří nepatrný zlomek, nýbrž má již v celém učitelstvu určitý význam a vliv (a to prý »vliv anarchistický, rozkladný, protidemokratický« a pod.). Této úvaze není na závalu, že inkriminovaný článek mluví na jednom místě též o »hrstce povýšených byrokratů a učitelů«, neboť podle celé souvislosti tohoto místa s ostatním obsahem článku nelze pochybovati o tom, že je tím míněno učitelstvo vůbec v poměru k ostatnímu obyvatelstvu státu. Rozsudek je proto v právu, pokud důsledkem toho, hledě k úsudku nepředpojatého čtenáře, chápe tyto těžké výtky jako útok na učitelstvo jako takové, zvláště když se článek »S. H.« nedovolává ani jediné konkrétní skutečnosti, kterou by bylo možno vymeziti část učitelstva tak těžce napadenou od části příslušnými výtkami nedotčené. Kmetský soud shledal v onom článku právem paušální podezřívání učitelstva a nikoli pouhé pranýřování protistátní činnosti některých učitelů nebo skupin učitelstva, zvláště když hned první věta článku, o něž jde, mluví o veřejných zaměstnancích jakožto »části našeho národa« bez omezení.

Bylo by ještě podotknouti, že v podstatě není rozdílu v tom, zda se při takovém útoku mluví o učitelstvu vůbec, neb o jeho části co do počtu neurčité, ba dokonce o valné části učitelstva, neboť tvrdí-li se urážlivé skutečnosti o takovéto části stavu, je v tom obsažen útok na stav jako takový. Spatřuje-li tedy soukromý žalobce zažalovaný přečin proti bezpečnosti cti ve tvrzení stíhaného článku, že v jeho orgánu byl uveřejněn útok na učitelstvo jako takové, a bylo-li prokázáno, že v časopise, jehož je soukromý žalobce odpovědným redaktorem, vyšel článek, který tytéž urážky vyslovil proti takové významné části učitelstva, o které byla svrchu řeč, a tkví-li tedy rozdíl jen v tom, zda útok výslovně směřoval

proti celému učitelstvu, či proti takové části učitelstva, že podle jejího významu útok proti ní se rovná útoku proti učitelstvu jako takovému, pak zůstala neprokázána leda zcela podřadná, na podstatě obvinění ničeho nemění skutečnost, k čemuž však podle § 8, odst. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. nelze přihlídnouti. Nepochybil tedy kmetský soud, pokud měl za to, že se obžalovanému důkaz pravdy podařil, a bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 5366.

Národní shromáždění je chráněno ustanovením § 14, čís. 6 zákona na ochranu republiky i v době svého rozpuštění.

Přečin podle této stati zákona lze spáchat i hanobením členů Národního shromáždění (označením všech za lumpy).

(Rozh. ze dne 17. září 1935, Zm I 939/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 28. června 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14, čís. 6 zák. na ochr. rep.

Z d ů v o d ů:

S hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že nemůže jíti o hanobení Národního shromáždění ve smyslu § 14, čís. 6 zák. na ochr. rep., když Národní shromáždění bylo v době činu rozpuštěno a tudíž vůbec neexistovalo.

Námítka je bezdůvodná. Národní shromáždění jako instituce ústavní je povoláno k výkonu moci zákonodárné pro celé území Československé republiky a dozírá na moc vládní a výkonnou. Rozpustil-li president republiky podle § 31, odst. 1 ústavní listiny Národní shromáždění, nepomíjí tím jeho existence jako instituce ústavní v řečeném smyslu; jen výkon jeho moci zákonodárné a dozorčí je jinak upraven. Podle § 54 ústavní listiny činí v době od rozpuštění do opětného sejítí se sněmoven neodkladná opatření, i když by k nim bylo jinak třeba zákona, a koná dozor nad mocí vládní a výkonnou 24členný výbor, do něhož zvolí za sebe 16 členů a tolikéž náhradníků sněmovna poslanecká a 8 členů a tolikéž náhradníků senát. Z toho je zřejmo, že výkon pravomocí Národního shromáždění jeho rozpuštěním neuhasíná a že tedy Národní shromáždění jako instituce ústavní trvá i po svém rozpuštění a je i v této době předmětem ochrany § 14, čís. 6 zák. na ochr. rep.

To vyplývá i z materialí k zákonu č. 124/1933 Sb. z. a n. (tisk 2293 poslanecké sněmovny a tisk 1086 senátu Národního shromáždění, r. 1933). Uvádí-li se tu jako důvod rozšíření ochrany, které dosud podle zákona na ochranu republiky požívaly proti hanobení národ nebo národní menšina, i na Národní shromáždění, potřeba zabezpečení účinněji jeho ochranu, zvýšiti ji vzhledem k mimořádné době, kterou prožíváme a v níž nelze vystačiti s dosavadními prostředky, je tím projevena vůle